

GUIA DOCENT
DONA I SOCIETAT

Coordinació: Dolors Mayoral

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	DONA I SOCIETAT
Codi	101736
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	40
Crèdits pràctics	60
Coordinació	Dolors Mayoral
Horari de tutoria/lloc	A concretar
Departament/s	Geografia i Sociologia
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Per cada hora de treball presencial es requereix un hora i mitja de treball autònom
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Grau/Màster	Grau en Treball Social
Horari de tutoria/lloc	A concretar
Adreça electrònica professor/a (s/es)	ecardenosa@geosoc.udl.cat

Elena Cardeñosa

Informació complementària de l'assignatura

Sistema d'avaluació continuada. Examen i presentació d'una carpeta d'aprenentatge.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Formar l'alumnat en l'anàlisi social segons les relacions de gènere i exercitar la reflexió i l'anàlisi dels fenòmens socials vinculats al gènere.
- Contextualitzar històricament les desigualtats per raó de gènere i reconèixer les diferents aproximacions teòriques que se'n deriven.
- Conèixer les perspectives de gènere i les polítiques públiques d'igualtat amb l'objectiu de que puguin exercir les seves tasques com a tècnics/ques en els diferents àmbits d'actuació.
- Aprofundir en l'acció afirmativa, en la discriminació positiva i en el mainstreaming de gènere com a eina fonamental de les polítiques d'igualtat.
- Utilitzar les TIC en l'àmbit d'estudi de la matèria.
- Expressar-se correctament de manera oral i escrita.

Competències

- Capacitat crítica d'anàlisi, de síntesi, d'organització i de planificació.
- Aprenentatge autònom, adaptació a situacions noves i obertura cap a l'aprenentatge al llarg de tota la vida i desenvolupament de creativitat, iniciativa i esperit emprenedor.
- Comunicació oral i escrita, en la llengua materna i en llengua estrangera, i utilització de les tecnologies de la informació (TIC) en el context professional i capacitat per a la selecció, gestió del coneixement i de la informació.
- Capacitat per a treballar en equip, per a conduir i liderar grups, per a resoldre conflictes, prendre decisions i desenvolupar habilitats per a les relacions interpersonals.
- Compromís ètic, respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i als valors propis de la cultura de pau i els valors democràtics; d'assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat.
- Comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, comparats, polítics, ambientals i legals que constitueixen a l'ésser humà com a protagonista de l'educació.
- Conèixer els supòsits filosòfics, pedagògics, psicològics, sociològics i antropològics i qualsevol altre fonament teòric de la intervenció socioeducativa i els seus àmbits d'actuació.
- Mostrar una actitud empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes e institucions d'educació social.

Continguts fonamentals de l'assignatura

CONTINGUT

Bloc 1

La construcció social del gènere: conceptes essencials

Sexe i gènere: estereotips i prejudicis de gènere

Identitats de gènere

Aproximació teòrica a les principals aportacions dels estudis de gènere Principals teories

Patriarcat, ideologia i dominació simbòlica

Bloc 2

La socialització diferencial de gènere a la família

La socialització diferencial de gènere a l'escola

Altres agències de socialització: el mercat de treball els mitjans de comunicació

Violència de gènere

Monogràfics:

1. Dones i pobresa
2. Dones immigrants
3. Dones que pateixen violència de gènere
4. Dones prostitutes
5. Dones i 3a edat
6. Dones i salut
7. Dones i lideratge
8. Polítiques de gènere
9. Programes amb perspectiva de gènere
10. Sexisme en el llenguatge

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial (40%) : Presentació dels temes, visionat de materials audiovisuals, participació en els debats, anàlisi de cassos, treball cooperatiu)

No presencial 60% (lectures de textos, preparació de l'examen, confecció d'un monogràfic, carpeta d'aprenentatges: recull setmanal dels aspectes més rellevants, crítica i aportacions particulars).

Tots els materials necessaris per a la realització del curs estaran disponibles a la xarxa així com hi haurà breus anotacions setmanals sobre les diferents dinàmiques realitzades.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
BLOC 1.	P/NP	<p>Introducció a la teoria del gènere social i les diferents perspectives sobre la configuració de la identitat de gènere.</p> <p>Introducció als debats sobre el concepte de sexe i gènere.</p> <p>Introducció a la perspectiva sociològica de la noció de divisió sexual del treball i modus de producció domèstic, patriarcat, sistema econòmic i reconstrucció històrica de la perspectiva del gènere.</p>	1, 2, 3, 4, 5 i 6	<p>Formar l'alumnat en l'anàlisi social de les relacions de gènere.</p> <p>Contextualitzar històricament l'estudi de les identitats de gènere.</p> <p>Ampliar el marc interpretatiu sociològic des d'una perspectiva de respecte als drets humans, als valors democràtics i de justícia social.</p> <p>Promoure la comprensió dels plantejaments teòrics de gènere i les aplicacions pràctiques en l'educació social.</p>	<p>Assistència, i participació a classe.</p> <p>Reflexionar sobre conceptes i recerca d'exemples en la realitat social.</p> <p>Analitzar críticament les lectures dels autors/res tractats.</p> <p>Interpretar de les teories de gènere amb l'anàlisi de casos.</p> <p>Exercitar la reflexió i l'anàlisi dels fenòmens socials vinculats al gènere.</p> <p>Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.</p>	<p>L'assistència i la participació a classe.</p> <p>El seguiment de les lectures i els materials complementaris proposats pels docents.</p> <p>L'ús de les tutories per al seguiment de l'assignatura.</p> <p>L'ús de les noves tecnologies per a la recerca i la recerca bibliogràfica de materials originals dels autors recomanats.</p>	<p>Avaluació continuada individual amb un exercici al final de cada bloc.</p> <p>Demostrar la capacitat de desenvolupar un discurs elaborat que verifiqui la comprensió de la teoria treballada a classe, la capacitat d'interrelació dels conceptes treballats i la capacitat d'aplicació d'aquests a la realitat social.</p>

<p>BLOC 2.</p>	<p>P/NP</p>	<p>Anàlisi de les diferents facetes socials del gènere, de la família a la societat multicultural passant per mercat de treball, educació, l'espai públic i privat i els mitjans de comunicació.</p> <p>Coneixement i introducció de les eines per a la promoció del llenguatge no sexista.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5 i 6</p>	<p>Introduir a l'alumnat en la visió del gènere en les diferents facetes de la vida quotidiana. Promoure la comprensió dels plantejaments teòrics de gènere i les aplicacions pràctiques en l'educació social. Assessorar l'alumnat en tasques d'inici de la observació de l'entorn i en treballs que comporten metodologies pròpies de les ciències socials. Oferir un coneixement transversal sobre les diferents institucions amb poder públic i mitjans de comunicació. Fomentar el debat i la crítica social des de la perspectiva sociològica i la relació amb la teoria introductòria dels debats sobre capitalisme, patriarcat, poder i desigualtat.</p>	<p>Assistència, reflexió i participació activa a classe. Realitzar observacions de camp. Introduir-se en l'anàlisi de la vida quotidiana amb l'ús de les noves tecnologies i de la bibliografia pertinent. Participar del debat i discussió de la qüestió de gènere al segle XXI i desenvolupar un pensament i un raonament crítics. Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques de reconeixement de gènere en l'espai públic d'acord amb les nostres societats complexes. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.</p>	<p>L'assistència i la participació a classe.</p> <p>El seguiment de les lectures i els materials complementaris proposats pels docents.</p> <p>L'ús de les tutories per al seguiment de l'assignatura.</p> <p>L'ús de les noves tecnologies per a la recerca i la recerca bibliogràfica de materials originals dels autors recomanats.</p>	<p>Avaluació continuada individual amb un exercici al final de cada bloc.</p> <p>Demostrar la capacitat de desenvolupar un discurs elaborat que verifiqui la comprensió de la teoria treballada a classe, la capacitat d'interrelació dels conceptes treballats i la capacitat d'aplicació d'aquests a la realitat social.</p>
-----------------------	-------------	---	--------------------------	--	---	--	--

Sistema d'avaluació

- **Avaluació**

Participació a classe, preparació i exposició d'un tema: 20% (inclou l'aportació, visió i explotació de materials audiovisuals)

Carpeta d'aprenentatge: 40%

Examen: 40%

Sistemes de guia i tutorització i seguiment: : És obligatori de realitzar un mínim de 2 tutories per a revisar el seguiment de la carpeta d'aprenentatge.

Bibliografia i recursos d'informació

- Acker, J. (1988). Class, gender and relations of distribution, signs 13.
- Amorós, C. (2001). Feminismo y filosofía. Madrid: ed. Síntesis
- Anthias, F. (2006). "género, etnicidad, clase y migración: inteseccionalidad y pertenencia transnacional" a p. Rodríguez (ed.), Feminismos periféricos. Granada: ed. Alhulia.
- Beauvoir, S. (2005). El segundo sexo. Madrid: editorial cátedra
- Beck-gernsheim, E. (2003). La reinvencción de la familia. En busca de nuevas formas de convivencia. Barcelona: paidós.
- Benería, L. (1981). Reproducción, producción y división sexual del trabajo?. Barcelona: icaria.
- Bernstein, B. (1985). Clase social, lenguaje y socialización. Educación y sociedad, 4.
- Borderías C. (comp) (1994). Las mujeres y el trabajo. Rupturas conceptuales. Barcelona: icaria.
- Borderías, c. (1996). "identidad femenina y recomposición del trabajo". A: Rodríguez, A. Goñi B. I Mazuregui G. (eds.) El futuro del trabajo. Reorganizar y repartir desde la perspectiva de las mujeres. Bilbao: bakeaz-cedem.
- Bourdieu, P. (2000). La dominació masculina. Barcelona: edicions 62.
- Brullet, C. i parella, S. (2001) "polítiques de serveis a les famílies: residualitat pública en un context cultural "familiarista"" a: Gomà i Subirats govern i polítiques públiques a catalunya (1980-2000) vol. I: autonomia i benestar. Barcelona: ub i uab, 221-243
- Brullet, C. (coord.) (2000) famílies: espais, ruptures i polítiques. Monogràfic sobre família. Revista de l'associació catalana de sociologia, num.12 juliol. Disponible en versió electrònica a <http://www.iec.es/institucio/societats/acsociologia/publicacions/revistes/num12index.htm>
- Butler, J. (1997). «against proper objects». A: weed, e., Schor, n. (eds) feminism meets queer theory. Bloomington: indiana university press.
- Butler, J. (2001). El género en disputa. Mèxic: paidós. Género y sociedad.
- Butler, J.. (2002) cuerpos que importan. Barcelona: paidós.
- Carrasquer, P.; Torns, T. (1999). "el perquè de la reproducció", papers. Revista de sociologia, nº 59, pp. 99-108.
- Cassigoli, R. (coord) (2008). Pensar lo femenino. Un itinerario filosófico hacia la alteridad. Mèxic: editorial anthropos.
- Collins, P. (2000) "gender, black feminism, and black political economy". Annals of the american academy of political and social science, 568, pp. 41-53.
- Connell, r. W. (1995). Masculinities. Cambridge: polity press.
- DDAA. (1996). El género: la construcción cultural de la diferencia sexual. Mèxic: editorial PUEG.
- De Lucas, J. (1994). El desafío de las fronteras: derechos humanos y xenofobia frente a una sociedad plural. Madrid: temas de hoy.
- Delphy, C. (1985). El enemigo principal. Cuadernos inacabados, 2-3. P. 11-28.
- Duby, G. (2000). Historia de las mujeres. Barcelona: Taurus.
- Durán, M.A. (1972) el trabajo de la mujer en Espanya, madrid: tecnos.
- Eisenstein, Z. (comp.) (1980). Patriarcado capitalista y el feminismo socialista. México: siglo xxi.
- En las ciencias sociales. Madrid: editorial csic.
- Esping-andersen, g. (ed.) (2007). Family formation and family dilemmas in contemporary europe. Madrid: FBBVA.
- Esping-andersen, G. (2000) fundamentos sociales de las economías postindustriales. Barcelona: ariel sociología.
- Fernandez martinez, P. (2007). La mujer y la sociedad de la información. ¿existe un lenguaje no sexista?. Madrid: editorial fragua
- Flaquer, Ll. (2008). Diversitat familiar, benestar de la infància i cohesió social a catalunya. Nota d'economia. Revista d'economia catalana i de sector públic. Núm. 91: 71-86. Barcelona: generalitat de catalunya a http://www.gencat.cat/economia/doc/doc_29034341_1.pdf
- Flaquer, Ll. Et al. (2006). Monoparentalitat i infància. Barcelona: fundació "la caixa"
- Flaquer, Ll. (1998). El destino de la familia. Barcelona: ariel.
- Flaquer, Ll. (1999). La estrella menguante del padre. Barcelona: ariel.
- Flaquer, Ll. (2000). Les polítiques familiars en una perspectiva comparada. Col·lecció estudis socials núm. 3. Barcelona: fundació "la caixa". Edició electrònica disponible a www.fundacio.lacaixa.es
- Gardiner, J. (1975), el ama de casa bajo el capitalismo, barcelona:
- Gil, M. (coord) (2007). Cuerpos que hablan. Género, identidades y representaciones sociales. Barcelona: editorial montesinos.
- Hartmann, H. 1980 (1976). Capitalismo, patriarcado y segregación de los empleos por sexo. A: Einsenstein, Z. (comp.)

- Capitalismo patriarcal y feminismo socialista. Madrid: siglo xxi. P. 186-221.
- Izquierdo, M.J. (1998). Aguantando el tipo. Desigualdad social y discriminación salarial. Barcelona: diputació de barcelona.
 - Izquierdo, M.J. (comp.) (1995). Género y valores. Vitoria-gasteiz: emakunde/instituto vasco de la mujer.
 - Izquierdo, M.J. (1983). «poder, sexo i edad». A: astelarra, j., Izquierdo, m.j. li jornades del patriarcat. Bellaterra: uab.
 - Izquierdo, M.J. (1985). Mujer y además joven. Papers. Revista de sociologia, núm. 8.
 - Izquierdo, M.J. (1988). La desigualdad de las mujeres en el uso del tiempo. Madrid: instituto de la mujer.
 - Izquierdo, M.J. (1993), la interdependència de les activitats domèstiques i el treball remunerat, barcelona: publicacions parlament de catalunya.
 - Izquierdo, M.J. (1998) El malestar en la desigualdad. Madrid: cátedra–universitat de valència – instituto de la mujer.
 - Juliano, D. (2004). Excluidas y marginales. Una aproximación antropológica. València, càtedra.
 - Lugones, M. (2005) "multiculturalismo radical y feminismos de mujeres de color" revista internacional de filosofía política, n°25, pp. 61-75.
 - Luna, L. (comp.) (2001). Mujeres y sociedad. Nuevos enfoques teóricos y metodológicos. Barcelona: editorial ub.
 - Martín díaz, E. (2008) "el impacto del género en las migraciones de la globalización: mujeres, trabajos y relaciones interculturales". Scripta nova. Revista electrónica de geografía y ciencias sociales, vol. Xii, núm. 270 (133), [http://www.ub.es/geocrit/-xcol/72.htm]
 - Martínez, v, (1992) mujer, trabajo, maternidad, madrid: instituto de la mujer.
 - Maruani, m.; Rogerat, c.; Torns, t. (dirs.) (2000), las nuevas fronteras de la desigualdad. Hombres y mujeres en el mercado de trabajo. Barcelona, icària.
 - Maruani, m.; Rogerat, ch. & torns, t. (dir) (2000) las nuevas fronteras de la desigualdad. Hombres y mujeres en el mundo del trabajo, barcelona: icaria.
 - Masculinidad/es. Poder y crisis. Isis-flacso: ediciones de las mujeres, pp. 31-48.
 - Mayoral, d. (2007) la organización social del género a merino, r. De la fuente, gl. Sociología para la intervención social y educativa. Madrid: ed. Complutense, pp.188-221.
 - Mayoral, d. / molina, f. (2002) les desigualtats ocultes: llengua, cultura i educació. Lleida: pagès editors.
 - Millet, k. (1975). Política sexual. Mèxic: aguilar.
 - Narotzky, s. (1995). Mujer, mujeres y género. Una aproximación crítica al estudio de las mujeres.
 - Nicolás, g y bodegón, e. (2009). Género y dominación. Críticas feministas del derecho y el poder. Barcelona: editorial antropos a: e. Bodelón i p. Jiménez (coords.), Construint els drets de les dones: dels conceptes a les polítiques locals.
 - Parella, s. (2003). Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación. Barcelona: anthropos.
 - Parsons, t. (1970) "la estructura social de la familia", a: fromm, e. Et al: la familia. Barcelona: península.
 - Pateman, c. (1995). El contrato sexual. Barcelona: anthropos.
 - Pérez cantó, p. (2009). El origen histórico de la violencia contra las mujeres. Madrid: editorial dilema.
 - Rodríguez, p. (ed.) (2006). Feminismos periféricos. Granada: ed. Alhulia.
 - Ros, a. (coord.) (2003); interculturalitat; barcelona: ed. Pòrtic.
 - Russell hochschild, a. (2008). La mercantilización de la vida íntima. Madrid: editorial katz editores
 - Samper, ll. et al. (2000). Continuitats i canvi en l'estructura social a lleida. (1960-1990). Lleida: ed. Pagès.
 - Sherwin, s. et altri. (1998). The politics of women's health. Philadelphia: temple university press.
 - Simmel, G. (1999). Cultura femenina y otros ensayos. Barcelona: alba editorial.
 - Sipi, R. (2005) les dones migrades : apunts, històries, reflexions, aportacions. Barcelona: institut català de les dones (col·lecció: quaderns de l'institut, n° 5: http://www20.gencat.cat/docs/icdones/serveis/documents/arxiu/pub_quaderns5.pdf)
 - Stolcke, V. 1992. "¿es el sexo para el género como la raza para la etnicidad?". Mientrastanto, 48: 87-111.
 - Subirats, J. (2004) pobresa i exclusió social. Una anàlisi de la realitat espanyola i europea, barcelona: ed. Fundació la caixa, col. Estudis socials, n.16
 - Torns, T./ Carrasquer, P. (1987), entorn dels conceptes de dona i treball a ddaa: visió de catalunya, treball domèstic i vida quotidiana 2011 – 2012. Barcelona: diputació de barcelona.
 - Torns, T.; Miguelez, f.(2000), temps i ciutat, barcelona, consell econòmic i social de barcelona.
 - Tubert, T. (2003). Del sexo al género: los equívocos de un concepto. València: editorial cátedra.
 - Uría Rios, P. (2009). El feminismo que no llegó al poder. Madrid: editorial egales.
 - DDAA (1999) les desigualtats socials a catalunya, barcelona: ed. Mediterrània.
 - Walby, S. (1994). Theorizing patriarchy. Oxford: blackwell.
 - Zapata, R. (2004) Multiculturalidad e inmigración. Madrid: síntesis.